

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง การจัดเก็บภาษีป้ายจากป้ายชื่อและสัญลักษณ์ซึ่งติดอยู่ที่เครื่องบินและรถยนต์
(กรณีบริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน))

กระทรวงมหาดไทย ได้มีหนังสือ ที่ มท ๐๘๐๘.๓/๙๘๖๒ ลงวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๕๘ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า กรุงเทพมหานครได้ขอหารือการจัดเก็บ ภาษีป้ายจากเครื่องบินและรถยนต์ว่า ป้ายชื่อและสัญลักษณ์ของบริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) ซึ่งติดตั้งบริเวณลำตัวของเครื่องบินและรถยนต์ทุกประเภทของบริษัทฯ รวมทั้งป้ายชื่อ และสัญลักษณ์ของสายการบินต่างประเทศที่บินเข้ามาในประเทศไทยเป็น “ป้าย” ตามคำนิยาม มาตรา ๖ และต้องเสียภาษีป้ายตามมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติภาษีป้าย พ.ศ. ๒๕๑๐ ซึ่งแก้ไข เพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติภาษีป้าย (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๔ หรือไม่ อย่างไร โดย กรุงเทพมหานครเห็นว่า ป้ายชื่อและสัญลักษณ์ดังกล่าวซึ่งได้ติดตั้งบริเวณลำตัวเครื่องบิน รวมทั้ง รถยนต์ทุกประเภทของบริษัทฯ มีเจตนาเพื่อใช้ป้ายและสัญลักษณ์ในการประกอบการค้าหรือ ประกอบธุรกิจของบริษัทฯ เพื่อหารายได้หรือโฆษณาการค้า จึงเป็น “ป้าย” ตามคำนิยามมาตรา ๖ ซึ่งต้องเสียภาษีป้ายตามมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติภาษีป้ายฯ ซึ่งบริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) ปฏิเสธการชำระภาษีป้ายโดยอ้างว่า การติดตั้งป้ายหรือสัญลักษณ์ที่เครื่องบินและ รถยนต์ของบริษัทฯ มิได้มีเจตนาในการประกอบการค้าหรือธุรกิจของบริษัทฯ แต่เพื่อแสดงความ เป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองเครื่องบินและรถยนต์เท่านั้น

กระทรวงมหาดไทยได้พิจารณาแล้ว มีความเห็นในประเด็นข้อหารือของ กรุงเทพมหานครดังนี้

๑. ตามพระราชบัญญัติภาษีป้าย พ.ศ. ๒๕๑๐ มาตรา ๖ ได้กำหนดบทนิยาม “ป้าย” ไว้หมายความว่า ป้ายแสดงชื่อ ยี่ห้อ หรือเครื่องหมายการค้าที่ใช้ในการประกอบการค้า หรือประกอบกิจการอื่นเพื่อหารายได้ ไม่ว่าจะได้แสดงหรือโฆษณาไว้ที่วัตถุใดๆ ด้วยอักษร ภาพ หรือเครื่องหมายที่เขียน แกะสลัก จารึก หรือทำให้ปรากฏด้วยวิธีอื่นใด และตามมาตรา ๗ ได้ กำหนดให้เจ้าของป้ายมีหน้าที่เสียภาษี โดยเสียเป็นรายปีตามอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง ซึ่ง ต้องไม่เกินอัตราที่กำหนดในบัญชีอัตราภาษีป้ายท้ายพระราชบัญญัติภาษีป้ายฯ และจะต้องไม่เข้า ข้อยกเว้นตามมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติภาษีป้ายฯ ดังที่กำหนดไว้

๒. สำหรับป้ายชื่อและสัญลักษณ์ของบริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) ซึ่ง ติดตั้งบริเวณลำตัวของเครื่องบินและรถยนต์ทุกประเภทของบริษัทฯ ถือเป็นป้ายแสดงชื่อและ เครื่องหมายการค้าที่ใช้ในการประกอบการค้าหรือโฆษณาการค้าเพื่อหารายได้ เนื่องจากเห็นว่า มี

จุดมุ่งหมายหรือเจตนาที่จะใช้เป็นสื่อให้บุคคลทั่วไปสามารถรู้และเข้าใจได้ว่าเป็นของบริษัทรถยนต์ไทย จำกัด (มหาชน) และเป็นการโฆษณาการขายของบริษัทฯ อีกทางหนึ่งด้วย ป้ายชื่อและสัญลักษณ์ดังกล่าวจึงอยู่ในความหมายคำว่า “ป้าย” ตามมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติภาษีป้าย พ.ศ. ๒๕๑๐

๓. ป้ายชื่อและสัญลักษณ์ดังกล่าวได้ติดตั้งหรือแสดงไว้ที่ลำตัวของเครื่องบินและรถยนต์ทุกประเภทของบริษัทฯ ซึ่งตามมาตรา ๘ (๑๓) ประกอบกับกฎกระทรวง ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๓๕) ออกตามความในพระราชบัญญัติภาษีป้าย พ.ศ. ๒๕๑๐ กำหนดให้เจ้าของป้ายไม่ต้องเสียภาษีป้ายสำหรับ

(๑) ป้ายที่ติดตั้งหรือแสดงไว้ที่รถยนต์ส่วนบุคคล รถจักรยานยนต์ รถบดถนน หรือรถแทรกเตอร์ตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์

(๒) ป้ายที่ติดตั้งหรือแสดงไว้ที่ล้อเลื่อนตามกฎหมายว่าด้วยล้อเลื่อน

(๓) ป้ายที่ติดตั้งหรือแสดงไว้ที่ยานพาหนะ นอกเหนือจาก (๑) และ (๒) โดยมีพื้นที่ไม่เกินห้าร้อยตารางเซนติเมตร

ดังนั้น ป้ายที่ลำตัวของเครื่องบินซึ่งถือเป็นยานพาหนะอย่างหนึ่งจะได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีป้ายตาม (๓) ต่อเมื่อมีพื้นที่ไม่เกินห้าร้อยตารางเซนติเมตร และสำหรับป้ายที่แสดงไว้ที่รถยนต์ของบริษัทฯ จะได้รับการยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีป้ายตาม (๑) เมื่อรถยนต์ดังกล่าวได้จดทะเบียนรถยนต์ส่วนบุคคลตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ แต่หากมิใช่รถยนต์ส่วนบุคคลจะได้รับยกเว้นภาษีป้ายเมื่อป้ายที่แสดงไว้ที่รถยนต์มีพื้นที่ไม่เกินห้าร้อยตารางเซนติเมตรตาม (๓)

๔. สำหรับป้ายชื่อและสัญลักษณ์ของสายการบินต่างประเทศ เมื่อพิจารณาตามมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติภาษีป้าย พ.ศ. ๒๕๑๐ กำหนดให้เจ้าของป้ายจะต้องยื่นแบบแสดงรายการภาษีป้ายต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ณ สำนักงานหรือที่ว่าการของราชการส่วนท้องถิ่นที่ป้ายนั้นติดตั้งหรือแสดงอยู่ หรือที่ซึ่งได้จดทะเบียนยานพาหนะในเขตราชการส่วนท้องถิ่นนั้น หรือสถานที่อื่นที่ผู้บริหารท้องถิ่นกำหนด ทำให้เห็นได้ว่า ป้ายตามพระราชบัญญัติภาษีป้าย พ.ศ. ๒๕๑๐ น่าจะต้องเป็นป้ายที่ติดตั้งหรือแสดงอยู่ในราชอาณาจักรไทย และในกรณีป้ายที่ติดตั้งหรือแสดงไว้ที่ยานพาหนะจะต้องได้กระทำการจดทะเบียนยานพาหนะในเขตราชอาณาจักรไทยด้วยเช่นกัน จึงจะสามารถบังคับจัดเก็บภาษีป้ายได้ ดังนั้น ป้ายชื่อและสัญลักษณ์ของสายการบินต่างประเทศที่บินเข้ามาในประเทศไทย ถึงแม้จะมีการแสดงป้ายชื่อและสัญลักษณ์ซึ่งเป็นป้ายตามมาตรา ๖ แต่หากไม่ได้จดทะเบียนในราชอาณาจักรไทยย่อมไม่อยู่ในข่ายที่จะต้องเสียภาษีป้ายตามพระราชบัญญัติภาษีป้าย พ.ศ. ๒๕๑๐ แต่อย่างใด

ดังนั้น เพื่อให้การวินิจฉัยข้อหาหรือของกรุงเทพมหานครเป็นไปด้วยความรอบคอบ กระทรวงมหาดไทยจึงขอหารือตามข้อหารือของกรุงเทพมหานครข้างต้น

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๒) ได้พิจารณาข้อหารือของกระทรวงมหาดไทย โดยมีผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น) ผู้แทน

กระทรวงคมนาคม (กรมการขนส่งทางบกและกรมการขนส่งทางอากาศ) ผู้แทนกรุงเทพมหานคร และผู้แทนบริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริง ปรากฏข้อเท็จจริงเพิ่มเติมตามคำชี้แจงของผู้แทนบริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) ว่า เครื่องบินของบริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) มีสัญลักษณ์ของบริษัทฯ และคำว่า “Thai” อยู่ในส่วนหน้าของเครื่องบิน และมีสัญลักษณ์ของบริษัทฯ อยู่ในส่วนท้ายของเครื่องบินทั้งสองข้าง แต่ไม่มีการแสดงชื่อของบริษัทฯ ส่วนรถยนต์ของบริษัทฯ ได้แก่ ๑. รถยนต์ส่วนบุคคล จำนวน ๔๐๑ คัน ๒. รถโดยสารส่วนบุคคล จำนวน ๕ คัน ๓. รถบรรทุกส่วนบุคคล จำนวน ๑๓ คัน ๔. รถยนต์บริการธุรกิจ จำนวน ๕๖ คัน และ ๕. รถโดยสารไม่ประจำทาง จำนวน ๗๕ คัน ได้แสดงสัญลักษณ์ของบริษัทฯ และชื่อ “บริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน)” หรือคำว่า “Thai” ไว้ที่ตัวถังรถยนต์

ผู้แทนกรุงเทพมหานครชี้แจงว่า กรุงเทพมหานครประสงค์จะหาหรือการจัดเก็บภาษีป้ายสำหรับรถยนต์ของบริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) ดังนี้ ๑. รถบริการธุรกิจที่มีพื้นที่โฆษณาเกินห้าร้อยตารางเซนติเมตรต้องเสียภาษีป้ายหรือไม่ เนื่องจากไม่อยู่ในข้อยกเว้นในข้อ ๓ ของกฎกระทรวง ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๓๕) ออกตามความในพระราชบัญญัติภาษีป้าย พ.ศ. ๒๕๑๐ ๒. รถยนต์ของบริษัทฯ ที่เป็นรถขนส่งส่วนบุคคลตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบกซึ่งแสดงชื่อหรือสัญลักษณ์ของบริษัทฯ โดยที่กฎหมายไม่ได้บังคับให้ต้องแสดงชื่อ สัญลักษณ์ หรือเครื่องหมายดังกล่าวต้องเสียภาษีป้ายหรือไม่ และ ๓. รถโดยสารไม่ประจำทางตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบกซึ่งกฎหมายบังคับให้ต้องแสดงเครื่องหมายของผู้ประกอบการขนส่งไว้ประจำรถต้องเสียภาษีป้ายหรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๒) เห็นว่า ปัญหาที่กระทรวงมหาดไทยหรือมานั้น มีประเด็นที่ต้องพิจารณาว่า ชื่อและสัญลักษณ์ของสายการบินต่างๆ ซึ่งติดอยู่ที่ลำตัวเครื่องบิน รวมทั้งชื่อและสัญลักษณ์ของบริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) ซึ่งติดอยู่ที่ตัวถังรถของบริษัทฯ เป็น “ป้าย” ตามมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติภาษีป้าย พ.ศ. ๒๕๑๐ ซึ่งต้องเสียภาษีป้ายตามมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติภาษีป้าย พ.ศ. ๒๕๑๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติภาษีป้าย (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๔ หรือไม่

โดยที่มาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติภาษีป้าย พ.ศ. ๒๕๑๐ ได้นิยามคำว่า “ป้าย”^๑ หมายความว่า “ป้ายแสดงชื่อ ยี่ห้อ เครื่องหมายที่ใช้ในการประกอบการค้าหรือประกอบกิจการอื่นเพื่อหารายได้ หรือโฆษณาการค้าหรือกิจการอื่นเพื่อหารายได้ ไม่ว่าจะได้แสดงหรือโฆษณาไว้ที่วัตถุใดๆ ด้วยอักษร ภาพ หรือเครื่องหมาย ที่เขียน แกะสลัก จารึก หรือทำให้ปรากฏด้วยวิธีอื่นใด” ดังนั้น ป้ายตามพระราชบัญญัตินี้จึงได้แก่ ป้ายแสดงชื่อ ยี่ห้อ หรือเครื่องหมายที่ใช้ในการ

^๑ มาตรา ๖ ในพระราชบัญญัตินี้

“ป้าย” หมายความว่า ป้ายแสดงชื่อ ยี่ห้อหรือเครื่องหมายที่ใช้ในการประกอบการค้าหรือประกอบกิจการอื่นเพื่อหารายได้ หรือโฆษณาการค้าหรือกิจการอื่นเพื่อหารายได้ ไม่ว่าจะได้แสดงหรือโฆษณาไว้ที่วัตถุใดๆ ด้วยอักษร ภาพ หรือเครื่องหมายที่เขียน แกะสลัก จารึก หรือทำให้ปรากฏด้วยวิธีอื่น

ประกอบการค้าหรือประกอบกิจการอื่น หรือโฆษณาการค้าหรือกิจการอื่น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อหารายได้จากการแสดงหรือโฆษณาดังกล่าว และได้แสดงหรือโฆษณาให้ปรากฏไว้ที่วัตถุใดๆ ด้วย

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๒) ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า การแสดงชื่อและสัญลักษณ์ของสายการบินต่างๆ ซึ่งติดอยู่ที่ลำตัวเครื่องบิน รวมทั้งการแสดงชื่อและสัญลักษณ์ของบริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) ซึ่งติดอยู่ที่ตัวถังรถยนต์ของบริษัทฯ มุ่งหมายเพื่อให้คนทั่วไปทราบว่าเป็นเครื่องบินของสายการบินใด หรือเป็นรถยนต์ของบริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) เท่านั้น แม้การแสดงชื่อและสัญลักษณ์ดังกล่าวอาจมีส่วนช่วยประชาสัมพันธ์สายการบินและบริษัทฯ ให้เป็นที่รู้จัก แต่ก็ไม่ปรากฏชัดเจนว่า เป็นการสร้างแรงจูงใจหรือส่งเสริมสนับสนุนให้มีการใช้บริการของสายการบินหรือบริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) อันจะถือได้ว่าการแสดงชื่อและสัญลักษณ์นั้นได้กระทำเพื่อหารายได้โดยตรงแก่สายการบินหรือบริษัทฯ และโดยที่พระราชบัญญัติภาษีป้ายฯ เป็นกฎหมายที่จัดเก็บภาษีอันเป็นภาระแก่ประชาชน จึงต้องตีความอย่างเคร่งครัด เมื่อข้อเท็จจริงตามประเด็นที่หารือมานี้ไม่เป็นที่ชัดเจนว่า การแสดงชื่อและสัญลักษณ์ดังกล่าวเป็นการแสดงเพื่อหารายได้หรือเป็นการโฆษณาเพื่อหารายได้ จึงไม่ถือเป็นป้ายตามนิยามคำว่า “ป้าย” ตามมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติภาษีป้าย พ.ศ. ๒๕๑๐ และไม่ต้องเสียภาษีป้ายตามมาตรา ๗^๒ แห่งพระราชบัญญัติภาษีป้าย พ.ศ. ๒๕๑๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติภาษีป้าย (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๔ ดังนั้น กรุงเทพมหานครจึงไม่อาจจัดเก็บภาษีป้ายจากชื่อและสัญลักษณ์ของสายการบินต่างๆ ซึ่งติดอยู่ที่ลำตัวเครื่องบิน รวมทั้งชื่อและสัญลักษณ์ของบริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) ซึ่งติดอยู่ที่ตัวถังรถยนต์ของบริษัทฯ ได้

(ลงชื่อ) พรทิพย์ จาละ

(คุณพรทิพย์ จาละ)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มกราคม ๒๕๕๙

^๒ มาตรา ๗ ให้เจ้าของป้ายมีหน้าที่เสียภาษีป้ายโดยเสียเป็นรายปี ยกเว้นป้ายที่เริ่มติดตั้งหรือแสดงในปีแรก ให้เสียภาษีป้ายตั้งแต่วันเริ่มติดตั้งหรือแสดงจนถึงวันสิ้นปี และให้คิดภาษีป้ายเป็นรายงวดละสามเดือนของปี โดยเริ่มเสียภาษีป้ายตั้งแต่งวดที่ติดตั้งป้ายจนถึงงวดสุดท้ายของปี ทั้งนี้ ตามอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวงซึ่งต้องไม่เกินอัตราที่กำหนดในบัญชีอัตราภาษีป้ายท้ายพระราชบัญญัติ